

EMBARBUSSAMENTS CATALÀ.-

BLLAT COLRAT.-

1.- ALLÀ DALT A LA MONTANYA
N'HI HA UNA OVELLA
SEDEGA, GANDEGA
LLANUDA, LLANADA
DEL CAP ESCORNADA
QUE TÉ UNS BORRECS
SEDECS, GANDECS,
LLANUTS, LLANATS
DEL CAP ESCORNATS.
SI L'OVELLA
NO EN FOS
SEDEGA, GANDEGA,
LLANUDA, LLANADA
DEL CAP ESCORNADA,
ELS BORRECS NO EN FOREN
SEDECS, GANDECS,
LLANUTS, LLANATS
DEL CAP ESCORNATS.
(Alcampell, Areny i Soliveta)

AL CAP DEL MONTSEC
N'HI HA UN TRONC SEC,
UNA OVELLA
SODEGA, BODEGA,...
(Benavarri i Baells)

.....

5.- EL PINXO VA DIR A'N PANXO:
"VOLS QUE ET PUNXA AMB UN PUNXÓ?"
I DIU:" PUNXA'M, PERÒ A LA PANXA NO".
(Areny)

6.- LAS CLAUS DEL CASTELL D'ARENY ESTAN BEN ENCARAMEL·LADES,
EL DESENCARAMELLADOR QUE LES SÀBIA DESENCARAMELLAR
BON DESENCARAMELLADOR SERÀ.
(Areny, Sant Orenc, Sopeira, Soperuny)

7.- EL CREMALLO BEN ENCARAMELLAU ESTÀ,
CUNA ARMELLA DEL CREMALL BEN ENCARAMELLADA)
EL DESENCARAMELLADOR QUE LA SEPA DESENCARAMELLAR,
BUEN DESENCARAMELLADOR SERÀ.
(Gavàs, Bissaurri)

9.- UN QUINQUÉ MOLT BEN ENQUINQUIRIBILLAT,
EL DESENQUIQUIRIBILLADOR
QUE EL DESENQUIQUIRIBILLE,
BON DESENQUINQUIRIBILLADOR SIRÀ.
(Alcampell)

10 .-LO CEL ESTÀ ENTARARANYAT,
QUI EL DESENTARARANYARÀ?
LO DESENTARARANYADOR
QUE EL DESENTARARANYÀ
BON DESENTARARANYADOR SIRÀ.
(Areny, Estopanyà, Sopeira, ...)

11.- UNA BIGA ROSEGADISSA AMB LO SEU ROSSEGADISSONET ESTÀ,
EL ROSSEGADISSONADOR QUE LA SÈBIA DESENROSEGADISSONAR
BON DESENROSEGADISONADOR SERÀ.
(Bonansa)

13.- PLOURE, PROU PLOU, PERO PLOU POC.
(Bonansa, Saidí)

14.- PLOU POC, PERÒ PLOU PROU.
(Baells, Alcampell, Denui)

15.- PLOU, PERÒ APLOGUEU POC.
(Calassanç)

16.- A CAP CAP HI CAP LO QUE AQUET CAP HI CAP.
(Saidí, Alcampell)

17.- LO TAPÓ TÉ TAP,
TAP I TAPÓ,
LO TAPÓ TÉ.
(Tamarit)

18.- UNA LLENGUANISSA ENCARAGOLADÍSSIMA.
(Purroi)

19.- UN RELAPIT BEN CARAGOLADÍSSIM.
(Llitera, Viacamp)

20.- A CALLADRONES
A COLLIR CODONYS.
CADA CODONYADA,

UNA GINOLLADA/
CADA GINOLLADA
UNA CODONYADA;
CADA CODONYÓ,
UN GINOLLÓ/
CADA GINOLLÓ,
UN CODONYÓ.
(Sopeira, Areny,...)

A CALLADRONES
CODONYS COLLIEN,
A CALLADRONES,
CODONYS CULDRAN,
CADA...
(Albelda, Baells, Berganui, Calladrons...)

21.- A CALLADRONES
CULLEN CODONYS
CODONYS CULLEN
A CALLADRONES.
(Roda, Alcampell)

23.- A VISALIBONS
A CULLRE CODONYS,
CADA GINOLLADA,
UNA CODONYADA,
... CADA CODONYADA,
UNA DONA/ MOÇA PRENYADA.
(Roda, Biasques D'ovarria, Calvera, Esdolomada, La Múria, Pardinella, Serradui)

... CADA CODONYADA,
UNA BONA GINOLLADA
I LA MILLOR MOSSA PRENYADA.
(Tor-la-ribera, Vallabriga, Visalibons)

24.- CODONY COLLIVA
LA VELLA SOLIVA.
(Sopeira)

26.- **LA SALVE DE SOPEIRA.-**
SALVE VIRGEN CEBA,
SALVE CEBA SOLA,
CEBA CUITA I CRUGA
I CEBA A TOTA HORA.
(Sopeira)

28.- **LA SALVE DE LES VILES DEL TURBÓ**
DIÓS TE SALVE
CEBA SOLA.
DIOS TE SALVE
CUITA I CRUDA.
DIOS TE SALVE

A TOTES HORES.
(Les Viles del Turbó)

32.- PEROLS (PÈSOLS) MOS DONEN A ALMORZAR,
PEROLS MOS DONEN PER DINAR
I A SOPAR, PER NO CANVIAR,
PEROLS MOS TORNEN A DONAR.
(Purroi)

33.- DIU LA GUANLLA AL GAT:
- QUÉ FAS GAT?
- I TU QUÉ FAS GUANLLA?
DIU LO GAT A LA GUANLLA.
(VILARRUÉ, BERANUI)

34.- DIU LA GUANLLA AL BLLAT:
- QUÉ FAS BLLAT?
- I TU QUÉ FAS GUANLLA?
DIU LO BLLAT A LA GUANLLA.
(El Castellet, Abella d'Espés)

35.- LA PERDIU LI DIU A LA GARSA:
- QUÉ FAS ASTÍ GARSA?
- I TU PERDUI?
LA GARSA LI DIU.
(Tamarit, Areny, Sobrecastell)

35.- LA PERDIU LI DIU A LA GUANLLA:
- QUÉ FAS ASTÍ GUANLLA?
- I TU PERDUI?
LA GUANLLA LI DIU.
(Abella d'Espés, Soperuny,...)

36.- TINC
UNA FAM,
UNA SON
I UNA SET
QUE SI
MINJAVA,
BEVIA
I DORMIA,
LA FAM,
LA SON,
LA SET
SE ME PASSARIA.
PERÒ COM QUE
NO MINJO,
NI DORMO,
NI BEC,
NO SE ME PASSA
NI LA FAM,
NI LA SON,

NI LA SET.
(Torrent de Cinca)

37.- DOS GERMANS GODANS,
EMPAPILOTANTS,
ENGIRIGODANS,
VAN PILLAR
UNA LLEBRE GODEBRE,
EMPAPILOTEBRE,
ENGIRIGODEBRE;
I A LA VEGADA
VAN DIR EL GERMANS:
- “QUI MOS GUI SARÀ
LA LLEBRE GODEBRE,

EMPAPILOTEBRE
ENGIRIGODEBRE?”
I VAN AVISAR
A LA SEUA GERMANA
PA QUE LES GUI SÀS
LA LLEBRE GODEBRE,
EMPAPILOTEBRE,
ENGIRIGODEBRE;
I A LA SEUA GERMANA
LE VAN DIR:
-“COM GUI SAREM
LA LLEBRE GODEBRE,
EMPAPILOTEBRE,
ENGIRIGODEBRE?”
I LA SEUA GERMANA
LES VA DIR:
-“AMB UN POC DE PEBRE”.
(Biasques d’Ovarra)

38.- BÓTA VINFLLOTA,
VINFLLOTÍN DE BÓTA,
SI NO DIUS BÓTA VINFLLOTA,
VINFLLOTÍN DE BOTA,
NO VEURÀS VI DE LA NOSTRA BÓTA.
(Alcampell)

39.- UN PLLAT (BLLANC) PLLA
PLLE DE PEBRE NEGRE ESTÁ.
(Abella, Areny, ...)

... A LA PALMA DEL PALMAR.
(Aneto, Ardanui, Benifons, Denui, Montanui, Sopeira,...)

40.- SETZE (QUINZE - CINCO) JUTGES D’UN JUTJAT
MENJEN FETGE D’UN PENJAT.
(Denui, Fontjanina, Pont de Suert,...)

... SI EL PENJAT ES DESPENJA
ES MENJA EL FETGE
DEL QUE L'HA PENJAT.
(Senet, Sant Orenç, Sopeira, Senyiu, Tolba, ...)

(Aquest embarbussament és un tipus especial anomenat **xibolet**, o sia, que conté fonemes característics d'una llengua i que serveix com a prova per determinar si un parlant és competent, des de el punt de vista fonètic, en aquesta llengua.)

ENIGNES / ENDEVINALLES MÚLTIPLES AMB CARACTERÍSTIQUES DE EMBARBUSSAMENTS.

116.- DOS PEUS (L'HOME)
SI PELABA UN PEU (DE BESTIAR)
A DAMUNT DE TRES PEUS (DEL FOC),
ARRIBA QUATRE PEUS (EL GAT)
I S'EMPORTA EL PEU.
DOS PEUS QUE AGAFA TRES PEUS
I ELS TIRA A QUATRE PEUS
I QUATRE PEUS DEIXA EL PEU.
(Bonansa, Benifonts)

119.- FURIGÓ FURIGAVA,
CODALLARGA L'ESTIRABA.
SINÓ PER CULESTRET,
FURIGÓ S'HAURIA PERDET.

FURIGÓ= *EL FURÓ*
CODALLARGA= *LA RABOSA*
CULESTRET= *L'ESCOPETA*
(Beranui)

121.- QUAN LO PÈNGILL, PENJOLL PENJAVA
LO PELUT SE'L MIRAVA.
QUAN LO PÈNGILL, PENJOLL CAURÀ
LO PELUT SE'L MINJARÀ.

-*LO GAT I EL PERNIL O LES LLANGONISSES*
(SAIDÍ)
3... CAIGUÉS/ , 4 ...SE LO MENGÉS:
(Castellonroi)